

REMISSVAR
2018-09-28

Sveriges Kommuner och Landsting
Helena Brändström
info@cancercentrum.se

Svar på remissen "Organiserad PSA-testning" från Svensk förening för allmänmedicin

Svensk förening för allmänmedicin (SFAM) ställer sig positivt till ambitionen att utjämna skillnader i tillgång till vård, och att organisera PSA-provtagningen i allmänhet. Vi ställer oss dock skeptiska till införandet av organiserad PSA-testning, av följande skäl:

* Införande av organiserad PSA-testning innebär i praktiken införande av screening. Flera tunga instanser har dock uttalat sig mot nyttan av sådan screening, se Socialstyrelsen 2018-02-12 [1] och nylig metaanalys av Ilic et al [2]. Den sistnämnda konkluderar att "screening probably has no effect on all-cause mortality".

* Det finns många nackdelar med screening: ökad oro hos män med högre PSA-värden, komplikationer av diagnostiska och terapeutiska ingrepp (inkontinens, sepsis, erektionsrubbnig).

* Nya screeningmetoder, som kombination med MR-undersökning, är på forskningsstadiet och därför olämpliga att införa utanför kontrollerade studier.

* Införande av organiserad PSA-testning kommer inte att hindra fortsatt "vildscreening" av privata aktörer (tex kommersiella laboratorier), privata urologer eller ordinarie vård. Det innebär därmed en ökad resursåtgång med risker för undanträngning av annan mer angelägen (cancer-)vård.

* Nu gällande riktlinjer säger att män som efterfrågar PSA-testning ska få möjlighet att diskutera för- och nackdelar med proceduren, men genom att som nu föreslås, aktivt bjuda in till screening/testning kommer detta att vara mycket svårt att leva upp till. Dessutom signaleras ett budskap om att det är något fördelaktigt som erbjuds.

[1] <http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2018/merforskningomprostatacancerscreeningbehovs>

[2] Ilic D, Djulbegovic M, Jung JH, Hwang EC, Zhou Q, Cleves A, et al. Prostate cancer screening with prostate-specific antigen (PSA) test: a systematic review and meta-analysis. *BMJ*. 2018 Sep 5;k3519.

För Svensk förening för allmänmedicin

Hanna Åsberg
Ordförande